

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Azonosító matrica

FIGYELMESEN
RÁRAGASZTANI

MAGYAR NYELV

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE
šk. god. 2022./2023.

ISKOLAI ESSZÉ

MAG.45.MA.R.K2.16

49511

A hibák javításának módja a tisztázati lapon:

~~(Matura)~~	državna matura	
↑	↑	↑
Zárójelbe tett, áthúzott érvénytelen válasz	Érvényes válasz	Monogram (rövidített aláírás)

ÁLTALÁNOS UTASÍTÁSOK

Figyelmesen kövesse az utasításokat!

A vizsgaterem vezetőjének engedélye nélkül ne lapozzon és ne fogjon hozzá a feladatok megoldásához!

Az azonosító matricát ragassza a borítékban található összes vizsgaanyagra!

A vizsga **180** percig tart.

A vizsga e részében iskolai esszét kell írnia. Kövesse az utasításokat és a megadott szempontokat!

Két feladat közül választhat. Figyelmesen olvassa el mindkét feladatot és a mellékelt szöveget/szövegeket, majd válassza ki az önnek megfelelő feladatot!

Az esszének **400 – 600** szót kell tartalmaznia.

Először írhat a mellékelt piszkozati lapra, ennek tartalma azonban nem kerül értékelésre.

Az iskolai esszét kötelező átmásolni a tisztázati lapra!

Olvasható kézírással és csakis írott betűkkel írjon! A nyomtatott nagybetűkkel írt, rendezetlen vagy olvashatatlan dolgozatra nulla (0) pont jár.

A válaszok megjelölésének és a hibák javításának módjára vonatkozó útmutató a vizsgakönyv 2. oldalán található. Amennyiben a vizsgázó hibát vét, húzza át a hibás választ, tegye zárójelbe azt, majd adja meg a helyes választ, és a helyes válasz mellé írja oda a monogramját (azaz rövidített aláírását, semmi esetre sem a teljes nevét)!

Kizárólag fekete vagy kék tollal írhat.

Sok sikert kívánunk!

A vizsgakönyvnek 16 oldala van, ebből 1 üres.

I. irodalmi esszé

Utasítások

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, illetve a műről írandó esszére vonatkozó támpontokat!

Esszéjének szerkezete kerek, egész legyen (bevezetés, tárgyalás és befejezés)!

Ügyeljen arra, hogy az esszé megfeleljen a helyesírási, nyelvtani és stílári követelményeknek!

Kövesse az utasításokat és a megadott támpontokat!

Zrínyi Miklós:

Szigeti veszedelem

Első ének (részlet)

1.

Én az ki azelőtt iffiu elmével
Játszottam szerelemnek édes versével,
Küszködtem Viola kegyetlenségével:
Mastan immár Mársnak hangassabb versével

2.

Fegyvert, s vitézt éneklek, török hatalmát
Ki meg merte várni, Szulimán haragját,
Ama nagy Szulimánnak hatalmas karját,
Az kinek Europa rettegte szablyáját.

3.

Musa! te, ki nem rothadó zöld laurusbul
Viseled koszorudat, sem gyöngé ágbul,
Hanem fényes mennyei szent csillagokbul,
Van kötve koronád holdbol és szép napbul;

4.

Te, ki szűz Anya vagy, és szülted Uradat,
Az ki örökkén volt, s imádod fiadat
Ugy, mint Istenedet és nagy monárchádat:
Szentséges királyné! hivom irgalmadat.

5.

Adj pennámnak erőt, úgy irhassak mint volt,
Arrol, ki fiad szent nevéért bátran holt,
Megvetvén világot, kiben sok java volt;
Kiért él szent lelke, ha teste meg is holt.

6.

Engedd meg, hogy neve, mely mast is köztünk él,
Bűvöljön jó hire, valahól nap jár-kél,
Lássák pogány ebek: az ki Istentől fél,
Soha meg nem halhat, hanem örökkén él.

Az iskolai esszé támpontjai:

1. Mutassa be a művet a keletkezését övező művelődéstörténeti korszak kontextusában, vázolja fel a mű irodalomtörténeti jelentőségét!
2. Formai és szemléletbeli sajátosságok kiemelésével ismertesse a szöveg barokk jegyeit, jellemezze a várvédő Zrínyi alakját mint az *Athleta Christi* emberideáljának megtestesítőjét!
3. Fejtse ki, mennyiben érvényesülnek a műben az ókori eposzi hagyományok!
4. Hasonlítsa össze a *Szigeti veszedelem* és a *Himnusz* történelemszemléletét!
5. Fejtse ki a véleményét azzal kapcsolatban, milyennek látná a *Szigeti veszedelem* főhőse napjaink társadalmát!

II. irodalmi esszé

Utasítások

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, illetve a műről írandó esszére vonatkozó támpontokat!

Esszéjének szerkezete kerek, egész legyen (bevezetés, tárgyalás és befejezés)!

Ügyeljen arra, hogy az esszé megfeleljen a helyesírási, nyelvtani és stiláris követelményeknek!

Kövesse az utasításokat és a megadott támpontokat!

Franz Kafka:

Az átváltozás

1.

Amikor egy reggel Gregor Samsa nyugtalan álmából felébredt, szörnyű féreggé változva találta magát ágyában. Páncélszerűen kemény hátán feküdt, és ha kissé fölemelte a fejét, meglátta domború, barna, ív alakú, kemény szelvényekkel ízelt hasát, amelyen alig maradt már meg végleg lecsúszni készülő paplana. Számtalan, testének egyéb méreteihez képest siralmasan vékony lába tehetetlenül kapálódzott szeme előtt.

„Mi történt velem?” – gondolta. Nem álmodott. Szobája, e szabályos, csak kissé szűk emberi szoba, békésen terült el a jól ismert négy fal között. Az asztalon kicsomagolt posztóminta – gyűjtemény hevert szanaszét – Samsa utazó ügynök volt -, fölötte pedig ott lógott a kép, amelyet nemrég vágott ki egy képes folyóiratból, és foglalt csinos, aranyozott keretbe. Egy hölgyet ábrázolt szőrmekalapban és szörmeboával – feszes tartásban ült, alsókarja egészen eltűnt nehéz szőrmemuffjában, amelyet a szemlélő felé nyújtott.

Gregor tekintete ezután az ablakra vetődött, és a borongós időtől – hallani lehetett, amint esőcseppek koppannak a párkány bádoglapjára – egészen mélabússá vált. „Mi lenne, ha kicsit még aludnék, és elfelejteném ezt az egész örültséget?” – gondolta, de ez megvalósíthatatlan volt, mert megszokta, hogy a jobb oldalán fekszik, jelenlegi állapotában azonban nem tudott oldalára fordulni. Bármekkora erővel lódította is magát a jobb oldalára, mindig visszagurult a hátára. (...)

„Istenem – gondolta –, milyen megerőltető foglalkozást is választottam! Napról napra. Az üzleti izgalmak sokkal nagyobbak, mint odahaza a voltaképpen üzletben, s ráadásul az utazással járó sok kínlódás, a gond a vonatcsatlakozások miatt, a rendszertelen, rossz étkezés, az örökké változó emberi kapcsolatok, amelyek soha meg nem állapodnak, soha szívélyessé nem válnak. Az ördög vigye el az egészséget!” Enyhe viszketést érzett fenn a hasán; lassan közelebb csúszott a hátán az ágydeszkához, hogy jobban fölemelhesse a fejét; megtalálta a viszkető helyet, amelyet csupa kis fehér pontocska borított, és nem tudta, mire vélje őket; egyik lábával meg akarta tapogatni a viszkető helyet, de nyomban vissza is húzta, mert ahogy megérintette, megborzongott.

Újra visszacsúszott előbbi helyzetébe. „Ez a korai felkelés – gondolta – egészen megbolondít. Az embernek ki kell aludnia magát. Más utazók úgy élnek, mint a háremhölgyek. Ha én például a délelőtti folyamán visszamegyek a vendéglőbe, hogy lejegyezzem a megkötött üzleteket, ezek az urak még a reggelinél ülnek. Próbálnám csak meg én a főnökömnél: azonmód repülnék. Egyébként

ki tudja, nem járnék-e jól? Ha szüleim miatt nem türtőztetném magam, már rég felmondtam volna, odaálltam volna a főnököm elé, és amúgy istenigazából megmondtam volna neki a véleményemet. (...) Nos, még nincs veszve minden remény; ha egyszer együtt lesz a pénz, amiből kifizethetem neki szüleim adósságát – nem tarthat tovább öt-hat évnél –, mindenképpen megteszem. Az lesz majd a nagy üzlet. Egyelőre azonban föl kell kelnem, mert ötkor indul a vonatom.” (...)

Györffy Miklós fordítása

Az iskolai esszé támpontjai:

- 1.** Mutassa be a művet a keletkezését övező irodalmi korszak, illetve Franz Kafka életművének kontextusában!
  - 2.** Határozza meg az abszurd, a groteszk, illetve az elidegenedés jelenségét a mű vonatkozásában!
  - 3.** Fejtse ki Gregor Samsa átváltozásának jelentőségét a főhős korábbi életmódja, valamint társas kapcsolatai tükrében!
  - 4.** Mutassa be az átváltozás folyamatának negatív, illetve lehetséges pozitív aspektusait!
  - 5.** Értelmezze a magány jelenségét a mű, illetve társadalmunk jelenkori állapotának viszonylatában!
-

Üres oldal